Natuurmonumenten

Natuurgebied

Zwanenwater

Bezoekersinformatie

MEER →

Zuidschinkeldijk 3a, 1759 JH Callantsoog (NH)

Toon gebiedskaart

Natuurherstel in het Zwanenwater, gebied tijdelijk gesloten voor bezoekers

Vanaf 1 oktober gaat het Zwanenwater een aantal maanden dicht voor publiek. We gaan natuurherstelmaateregelen uitvoeren. Dankzij de herstelmaatregelen wordt het duinlandschap opener en ontstaat er weer ruimte voor planten en dieren die van nature in het Zwanenwater thuishoren. We brengen de natuurlijke dynamiek terug. Zo kunnen ook toekomstige generaties van het Zwanenwater blijven genieten. Ruim voor het broedseizoen van 2027 gaan we weer open.

Jordy Oudshoorn

Boswachter van dit gebied

Over het gebied ↓

Meer over Zwanenwater

Over het gebied >

Uitgelicht >

Bezoekersinformatie >

Nieuws >

Routes >

Projecten >

Over het gebied

Het Zwanenwater is gesloten voor publiek tussen 1 oktober 2026 en februari 2027.

De natuur in het Zwanenwater staat onder druk. Om de duinen gezond te houden start Natuurmonumenten dit najaar met herstelmaatregelen. Hierdoor blijft dit unieke duingebied ook in de toekomst een bijzondere plek voor natuur en voor bezoekers om te recreëren. Tijdens de werkzaamheden (oktober - februari) is het Zwanenwater voor bezoekers gesloten. Natuurliefhebbers kunnen in de tussentijd terecht in de tegenovergelegen Uitlandse Polder. Meer informatie over het Zwanenwater staat te lezen op nm.nl/zwanenwater/projecten
[https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/zwanenwater/projecten]

Het Zwanenwater is niet zomaar een duingebied. Het gebied kent vochtige duinvalleien, duinen met duingraslanden, duinpoelen, duinheide én duinmeren. Ook leven erin het gebied veel vogels, orchideeën en paddenstoelen. Maar door stikstof en bijvoorbeeld minder konijnen heeft de natuur het zwaar en heeft het een handje nodig om te herstellen.

Betere leefomstandigheden
Om de duinen te versterken worden langs de duinrand windsleuven en stuifkuilen aangelegd, zodat kalkrijk zand zich weer door het gebied kan verspreiden. Dit helpt bij het tegengaan van verzuring en biedt betere leefomstandigheden voor duinplanten en dieren, zoals het duinviooltje, de zandhagedis en graafbijtjes. Daarnaast worden rond het Eerste Water jonge bomen en struiken verwijderd, waardoor het rietmoeras kan herstellen en uitbreiden. Hiervan profiteren vooral rietvogels zoals de roerdomp, snor en het baardmannetje.

Over het gebied

Natuurgebied het Zwanenwater ligt in de Noord-Hollandse duinen bij de kustplaats Callantsoog. Een heel divers duingebied van 600 hectare en twee duinmeren als blikvangers.

Midden in het duingebied liggen de twee grootste natuurlijke duinmeren van West-Europa: het Eerste Water en iets zuidelijker het Tweede Water met het Bokkeneiland. Ze zijn in de loop van de 18e eeuw ontstaan door stijging van het grondwater en regenwater dat bleef staan, net achter de zeereep.

Met de aankoop in 1972 stelde Natuurmonumenten het Zwanenwater veilig. De meren zijn in de jaren 2007-2009 schoongemaakt en bevatten nu schoon water met daaromheen mooie moerasnatuur.

Vogels kijken in het Zwanenwater

Voor het zien van vogels moet je echt in het Zwanenwater zijn. Er broeden jaarlijks meer dan 75 soorten en het gebied ligt op de route van talloze trekvogels. Die vinden in de duinmeren voedsel en rust. In de winter zie je veel watervogels op de meren: smient, slobeend, grote zaagbek en met een beetje geluk grote zilverreigers. In het voorjaar broeden honderden aalscholvers in een kolonie bij het Eerste Water. In april kun je de opvallende blauwborst horen zingen. Veel vogels zijn goed te zien en te fotograferen vanuit drie vogelkijkhutten en vogelkijkschermen.

De kleurrijke duinvalleien van het Zwanenwater

Orchideeën groeien met duizenden tegelijk langs het wandelpad. Liefst tien soorten bloeien er van mei tot juli, van de zeldzame groenknolorchis tot de welriekende nachtorchis. Ze geven het Zwanenwater volop kleur, net als de witte parnassia, de roze echte koekoeksbloem en de gele grote ratelaar. In augustus kleurt het Zwanenwater paars door de bloeiende struik- en dopheide. Al die bloemenweelde trekt volop vlinders en insecten aan.

Zwanenwater: Natura 2000 en Wetland

Vanwege de rijke flora en fauna heeft het Zwanenwater een internationaal beschermde status; het is een Natura 2000-gebied (natuurgebied van Europees belang) en officieel Wetland-gebied (waterrijk natuurgebied van internationale waarde).

De natuur van het Zwanenwater in

Wandelen in het Zwanenwater kan nog tot 1 oktober 2026, van zonsopgang tot zonsondergang. Je kunt kiezen uit twee wandelroutes (2,5 en 5,8 kilometer) door de duinen van het Zwanenwater. Onderweg vind je vogelkijkhutten en mooie uitzichtpunten. Er lopen niet overal paden; rust is ontzettend belangrijk voor de vogels en andere dieren van het Zwanenwater.

Het hele jaar door organiseert Natuurmonumenten excursies in het Zwanenwater. Met de boswachter kun je bijvoorbeeld lange wandelingen maken, met een fotografiewandeling meegaan of met kinderen meedoen aan 'slootje vissen'.

Entreekosten

Voor toegang tot dit gebied betaal je € 3,50 per persoon. Koop je entreeticket bij de ticketautomaat bij de ingang van het Zwanenwater. Betalen kan alleen met pin (met bankkaart en contactloos). Voor leden van Natuurmonumenten en kinderen t/m 12 jaar is de toegang gratis. Wil je lid worden? Dat kan natuurlijk! [/leden/nhn]

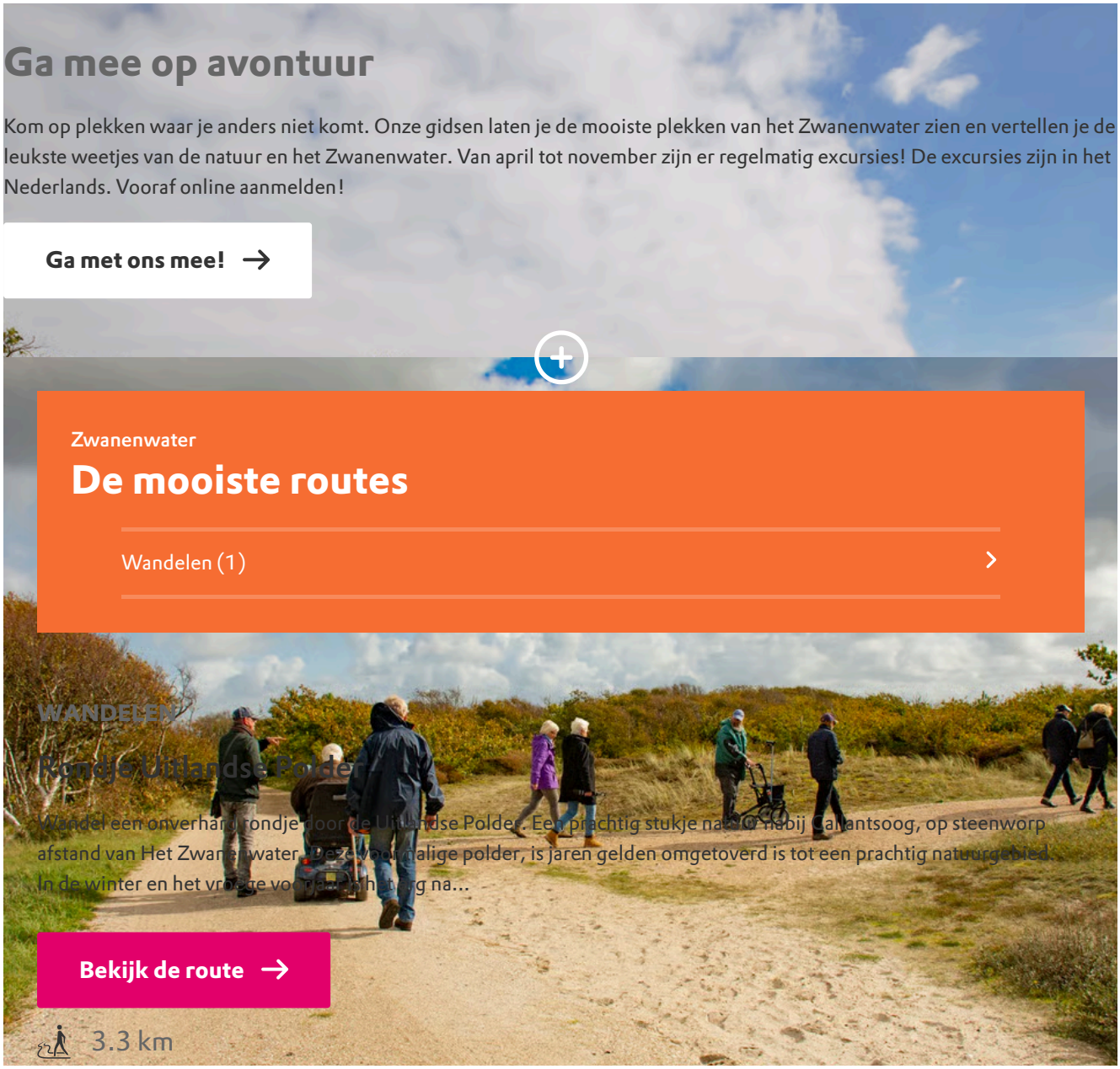

Bekijk meer routes

Bezoekersinformatie

Bereikbaarheid

Parkeerplaats het Zwanenwater, Callantsoog

Zuidschinkeldijk 3a, 1759 JH Callantsoog (NH)

Met de auto

Parkeerplaats het Zwanenwater, Callantsoog: Met eigen vervoer neem je vanaf de N9 Alkmaar-Den Helder de afslag Callantsoog (bij De Stolpen). Bij de T-splitsing, rechtsaf de weg naar Callantsoog blijven volgen. 500 meter na een haakse bocht tref je aan de linkerkant de parkeerplaats van het Zwanenwater.

Met het openbaar vervoer

Parkeerplaats het Zwanenwater, Callantsoog: Met het openbaar vervoer kun je vanaf NS-station Schagen bus 152 nemen tot halte Zwanenwater. In het weekend is het een flexibele dienst en dien je van tevoren te bellen.

Huisregels

Honden niet toegestaan
Met uitzondering van hulphonden in functie.

Wandelen op wegen en paden
Het Zwanenwater is open voor publiek, april - juli van 7:00 tot 21 uur en augustus - maart van zonsopgang tot zonsondergang.

Om verstoring van de flora en fauna tegen te gaan en rust voor bezoekers te garanderen, is het verboden om in het gebied te fietsen, te trimmen en buiten de paden te wandelen.

Alleen toegang met entreekaart (te koop bij de kaartautomaat bij de ingang) of met jouw ledenpas van Natuurmonumenten. Elke verkochte entreekaart draagt bij aan het beheer van de natuur en recreatieve voorzieningen.

Groepsactiviteiten, evenementen en professioneel gebruik alleen na toestemming
Omdat de natuur in het Zwanenwater zeer kwetsbaar is zijn trouwceremonies en het maken van trouwfoto's niet toegestaan in het Zwanenwater. Ook het uitstrooien van as is niet toegestaan.

Organiseer je een betaalde activiteit in dit gebied, bijvoorbeeld een betaalde excursie of cursus(dag), dan dien je van tevoren toestemming aan te vragen bij Natuurmonumenten.

Ook voor het organiseren van activiteiten met meer dan 20 personen dien je van tevoren toestemming aan te vragen. In het broedseizoen (maart-juli) zijn activiteiten zeer beperkt mogelijk.

Meer info en aanvraagformulier [/contact/toestemming]

Vliegen met drones niet toegestaan
Vliegen met drones schaadt de natuur en is daarom ongewenst in onze gebieden. Boven beschermde natuur (Natura2000-gebieden) zijn drones sowieso niet toegestaan. Lees hier meer [/natuurgebieden/gebiedsregels/drones] .

Houd rekening met grote grazers

De runderen helpen met hun gegraas in het natuurbeheer. Hou altijd afstand. Niet aaien, niet voeren.

Asverstrooiing niet toegestaan

Extra informatie

Geschikt voor rolstoel
De korte route is geschikt voor rolstoel, onder begeleiding. Ook is er een toilet geschikt voor minder validen met begeleiding.

Entreekosten
Voor toegang tot dit gebied betaal je € 3,50 per persoon. Koop je entreeticket bij de ticketautomaat bij de ingang van het Zwanenwater. Betalen kan alleen met pin (met bankkaart en contactloos). Voor leden van Natuurmonumenten en kinderen t/m 12 jaar is de toegang gratis. Wordt nu lid en steun Natuurmonumenten: www.nm.nl/leden/nhn [https://www.nm.nl/leden/nhn]

's Winters laarzen aan
De bruine route (Zwanenwater) en de blauwe route (Uitlandse Polder) zijn van november tot april de meeste jaren flink nat. Doe laarzen aan!
De gele route (Zwanenwater) blijft meestal tot februari droog genoeg om met schoenen te wandelen.

Excursies
Er worden van april tot november regelmatig excursies georganiseerd waarbij je met de boswachter op nieuwe plekken komt en nieuwe verhalen hoort. De excursies zijn in het Nederlands. Vooraf online aanmelden!

Zwanenwater
Nieuws

12 NOVEMBER 2026 | MARISKA VAN DER LEIJ

Plant biologisch met 20% korting

Een tuin vol biologisch geteelde tulpen, narcissen en andere voorjaarsbloeiers? Dat kan met de biologische bloembollen van Puur BIO.

Lees meer →

19 OKTOBER 2026 | ROOS KOOIMAN

Provincie Noord-Holland moet maatregelen nemen bij bestrijdingsmiddelen in Zwanenwater

Uit onderzoek van mei 2026 blijkt dat in het oppervlaktewater van het Zwanenwater aanzienlijke concentraties bestrijdingsmiddelen en verboden stoffen zijn aangetroffen. De provincie neemt geen maatregelen om dit te voorkomen. Natuurmonumenten is hierover sterk teleurgesteld.

Lees meer →

05 OKTOBER 2026 | DIONNE SLAGTER

Natuurherstel in het Zwanenwater

De natuur in het Zwanenwater staat onder druk. Om de duinen gezond te houden start Natuurmonumenten dit najaar met herstelmaatregelen.

Lees meer →

Meer nieuws →

Direct naar

Vrijwilligersvacatures ›

Zwanenwater

Wat wij hier doen

Natuur in topvorm

Natuurmonumenten beschermt en beheert het Zwanenwater al 50 jaar en dat is te zien. Het rijk gevarieerde duinlandschap ligt er in topconditie bij. Er leven meer dan 360 zeldzame plant- en diersoorten. Om die rijkdom te behouden worden de hooilandjes waar de orchideeën bloeien ieder jaar gemaaid. Ook heeft het Zwanenwater grasmaaiers in dienst, koeien en schapen voorkomen dat het duin dichtgroeit met grassen. De boswachters doen het werk niet alleen. Ze krijgen hulp van een grote groep vrijwilligers die zich het hele jaar door voor het Zwanenwater inzetten. Ze helpen mee met het beheer, geven excursies en zorgen voor het onderhoud van de paden en vogelkijkhutten. Natuurmonumenten beheert ook de naastgelegen Uitlandse Polder. Die is van levensbelang voor de natuur in het Zwanenwater. Door de waterstand op peil te houden, wordt voorkomen dat het Zwanenwater uitdroogt.

Help mee en word lid → [/help-mee]